

misforstaaet det Andragende, der er fremkommet — og det har vistnok ogsaa været Tilfældet — men i een Henseende har det fuldkommen vel opfattet Betydningen, og det er en Følelse heraf, som har gjenlydt igennem det hele Folk; det er nemlig den Følelse, at der ligger i Forslaget, vel ikke en Bestræbelse efter at formene nogen Eufelt Afgang til de hellige Handlinger, thi denne Ret staaer jo Enhver aaben, men en Benægtelse af eller en Tvivl om, at der findes et Samsfund, et Troessamsfund i Danmark (Nei, nei!). Der ligger deri en Bebudelse af, at det kirkelige Samsfundskliv skulde gaae sin Opøsning imøde (Nei!), skulde have overlevet sig selv, at der istedetfor et kirkeligt Samsfund skulde træde en Udsøndring, en Udskykning i mangfoldige smaae Partier og Secter (Nei!). Det er dette, Folket frygter for, det er denne Opfatning af Forholdene, Folket har afvilst som ubegrundet, som den, der ikke har Rod i Folkets Historie, i dets hele Character, i dets nærværende Stilling.

Ordføreren: Jeg skal søge at indskrænke mig til nogle faa Bemærkninger. Det har undret mig, at en æret Rigsdagsmand har anført et Forhold, som desværre finder Sted hos Almue, blandt Folkets Sæder; jeg troer, man maa erindre, at, naar der er Noget, som kaldes Sædelighed, saa er der ogsaa Noget, som kaldes Usædelighed, og jeg troer, at det nævnte Forhold maa henregnes til de usædelige (Nei! Ja!). Jeg skal nu gaae over til de enkelte Forslag, der ere stillede til Udvalgets § 1. Jeg kan ikke tilraade Thinget at tiltræde det under Nr. 1 stillede Forslag, navnlig efter den Begrundelse, som det har faaet. Jeg troer, at vi ikke bør indføre en saadan Bestemmelse i denne Lov; Loven kan naturligvis forandres paa den sædvanlige Lovgivningsmaade, selv om det ikke udtrykkeligt staaer her bemærket; dersom Folketirkens Ordning og de fra Folketirken afvigende Troessamsfunds Ordning skulde gjøre det ønskeligt, at der blev truffet Forandringer i denne Lov, saa kan man jo gjøre dette ad Lovgivningens Vej, derfor er der aldeles Intet til Hinder, hvorimod det kunde være betænkeligt og maaskee ikke uden ikke ubetydelige Ulemper, dersom denne Lovs Kraft ophørte i det

samme Dieblis, som man havde givet Loven om de andre Troessamsfunds Forhold; thi det er dog ingenlunde en Selvfølge, at denne Lov skulde blive aldeles overskødig, fordi Folketirkens og de fra Folketirken afvigende Troessamsfunds Forhold blive ordnede. Endeel af dens Bestemmelser vilde under alle Omstændigheder blive nødvendige, og derfor vilde det være urigtigt, om denne Lov i det samme Dieblis, som disse andre Forhold bleve ordnede, skulde træde ud af Kraft. (Steen: Ja saa giver man en ny Lov.) Den ærede Taler bemærker, at vi kunne give en ny Lov, men saa vil der komme et Mellemrum mellem denne Lovs Ophør og den nye Lov. (Steen: Samtidig!). Ja, hvis vi ikke samtidig med de to andre Forholds Ordning skulle give den nye Lov herom; men jeg troer ikke, at man paa eengang skal paatage sig formange Arbejder; jeg troer, at det kan være vanskeligt nok at ordne Folketirkens og Discenternes Forhold, og isærdeles troer jeg ikke, at vi skulle paatage os et saadant Arbejde, da det gjorde Forslag aldeles ingen Nytte har.

Til Udvalgets § 1 er der principalt stillet et Forslag af de to ærede Herrer, hvorved de ville, at ogsaa Medlemmer af de fra Folketirken afvigende Troessamsfund, der have til at forrette Vielser berettigede Præster, skulle have Afgang til det borgerlige Egtteskab, og der er i den Anledning anført flere Vittringer, som ere faldne ved den første Behandling; jeg maa nu bemærke, at denne Anførelse, som ikke kan Andet end være En hjærkommen, da der jo derved lægges Vægt paa de faldne Vittringer, dog beroer paa en Misforstaaelse; thi der tale flere og vægtigere Grunde imod, at man giver denne Tilladelse til det borgerlige Egtteskab for Folketirkens Medlemmer, end der tale for at give den for de fra Folketirken afvigende Troessamsfund, og navnlig den Grund, som jeg tillod mig at fremsøre ved den første Behandling, at de andre Troessamsfund ligesoverfor den ved Loven givne Frihed kunne opstille en kirkelig Bestemmelse, hvorved det forbydes disse Troessamsfunds Medlemmer at gjøre Brug af den dem saaledes forundte Frihed, hvorimod Folketirken ikke er istand til at opstille en saadan Bestemmelse, hvorved Medlemmer af dette